

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Διάρκεια εξέτασης: 40΄

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 20)

Να απαντήσετε και στις δύο (2) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση. Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ιουλιανός	(α) Κλείσιμο της Νεοπλατωνικής Ακαδημίας στην Αθήνα
2. Κωνσταντίνος Α΄	(β) Επαναφορά της αρχαίας θρησκείας
3. Ιουστινιανός Α΄	(γ) «Βασιλεύς πιστός έν Χριστώ»
4. Ηράκλειος	(δ) Κατάργηση Ολυμπιακών Αγώνων
	(ε) Σύγκληση Α΄ Οικουμενικής Συνόδου
	(στ) Διαίρεση του Ρωμαϊκού κράτους σε ανατολικό και δυτικό

(4 x 2,5 μ. = 10 μον.)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**», δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Ο Ιουστινιανός Α΄ υποστήριξε τους μεγάλους γαιοκτήμονες σε βάρος των ελεύθερων αγροτών.

β. Αιρέσεις ονομάζονταν οι παρεκκλίσεις από το ορθόδοξο δόγμα.

γ. Οι κάτοικοι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας αυτοπροσδιορίζονταν ως Ρωμαίοι.

δ. Ο Θεοδόσιος Β΄ ίδρυσε το Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης.

(4 x 2,5 μ. = 10 μον.)

Σημείωση: Στο πρώτο μέρος ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει και τους πιο κάτω τύπους κλειστών ερωτήσεων:

- Πολλαπλής επιλογής (4 σημεία)
- Ταξινόμησης ιστορικών γεγονότων/ με βάση κάποιο κριτήριο (4 σημεία)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (Μονάδες 45)

Να απαντήσετε και στις **δύο (2)** ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

(α) **Θέματα** (ορισμός, τρόπος διοίκησης, οργάνωση, λειτουργία)

(15 μον.)

(β) **Αγία Σοφία** (αρχιτέκτονες, ρυθμός, δύο [2] χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής)

(12 μον.)

Σημείωση:

- Οι μονάδες δίνονται ανάλογα με τη βαρύτητα των ζητούμενων.
- Να υπάρχει σαφήνεια και ακρίβεια στη διατύπωση των ερωτήσεων καθώς και των ζητούμενων για τα κατατοπιστικά σημειώματα.
- Τα κατατοπιστικά σημειώματα να είναι σύντομα και επί της ουσίας (δεν είναι ερωτήσεις ανάπτυξης).

B2. Να περιγράψετε σε μία (1) παράγραφο την πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων για την αντιμετώπιση του γερμανικού προβλήματος αναφέροντας **τρία (3)** στοιχεία και να κρίνετε την αποτελεσματικότητα των μέτρων που λήφθηκαν.

(18 μον.)

Σημείωση:

- Να προτιμώνται ερωτήσεις που απαιτούν συνεχή ροή λόγου και όχι απλώς απαρίθμηση γεγονότων. Καλλιεργούνται έτσι οι δεξιότητες παραγωγής γραπτού ιστορικού λόγου.
- Σε περίπτωση που η απάντηση δίνεται σε σημεία αφαιρείται μία (1) μονάδα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (Μονάδες 35)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ I

«Ήταν πραγματικότητα που επιβεβαιωνόταν από τις συχνές διαμαρτυρίες των υπηκόων, ότι η διοίκηση έπρεπε οπωσδήποτε να αναδιοργανωθεί και να παταχθούν οι αυθαιρεσίες των αρχών και των δημοσίων υπηρεσιών. [...]. Ο λαός ήταν δυσαρεστημένος με τους άρχοντες του και, όπως τότε δεν υπήρχε άλλος τρόπος εκδήλωσης της λαϊκής αγανάκτησης, οι διαμαρτυρίες στον ιππόδρομο παρέμειναν ο μόνος τρόπος ξεσπάσματος του λαϊκού αναβρασμού. Στη διάρκεια τέτοιων διαμαρτυριών, που άρχισαν με αλληλοκατηγορίες αρχομένων και αρχόντων, η αγέρωχη και αψυχολόγητη στάση των αρχών συνετέλεσαν ώστε ένα ασήμαντο καθαυτό επεισόδιο να μεταβληθεί τελικά σε αληθινή επανάσταση...»

Ιωάννης Καραγιαννόπουλος, *Το Βυζαντινό Κράτος*, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1996, σ. 110

ΠΑΡΑΘΕΜΑ II

«Ο κουβικουλάριος Ναρσής βγήκε έξω και, μοιράζοντας χρήματα, παρέσυρε μερικούς από τον δήμο των Βενέτων. Αυτοί άρχισαν να φωνάζουν: «Ιουστινιανέ Αύγουστε, συ νικάς. Κύριε, σώσε τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό και την αυγούστα Θεοδώρα». Τότε το πλήθος διχονόησε και η μία παράταξη όρμησε εναντίον της άλλης. Όσοι ήταν μέσα στο Παλάτι βγήκαν μαζί με στρατεύματα, απέσπασαν μερικούς από τον λαό και όρμησαν στον Ιππόδρομο. Ο Ναρσής μπήκε από τις πύλες, ο γιός του Μούνδου από τη Σφενδόνη και άλλοι από το μονόπατο του καθίσματος στο πέλμα και άρχισαν να σφάζουν τους δήμους, άλλοι με τόξα και άλλοι με σπαθιά, ώστε δεν σώθηκε κανείς από τους πολίτες που βρέθηκαν στον Ιππόδρομο είτε ήταν Πράσινος είτε ήταν Βένετος.[...]. Εκείνη την ημέρα χάθηκαν 35.000 άντρες. Δεν εμφανίστηκαν πια στην πόλη μέλη των δήμων, αλλά επικράτησε απόλυτη ησυχία.»

Θεοφάνης, *Χρονογραφία*, Εκδόσεις C. de Boor, Λειψία 1883, τόμ. 1, σ. 181–186 (μετάφραση)

(α) Με βάση το Παράθεμα I και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε **δύο (2)** αίτια της Στάσης του Νίκα.

(12 μον.)

(β) Να κρίνετε τη στάση των Δήμων του Ιπποδρόμου και των στρατηγών του Ιουστινιανού κατά τη διάρκεια της Στάσης του Νίκα, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με στοιχεία από το δεύτερο κείμενο.

(15 μον.)

(γ) Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε **δύο (2)** συνέπειες της Στάσης του Νίκα.

(8 μον.)

Σημείωση:

Οι ερωτήσεις του Τρίτου Μέρους να σχετίζονται με το περιεχόμενο της/των πηγής/ών.

ΤΕΛΟΣ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Να ετοιμάζεται από τον εκπαιδευτικό οδηγός διόρθωσης ΠΡΙΝ τη γραπτή εξέταση.